

Vuoden eläinlääkäri 2015: pedagogi, kehittäjä, kokonaisuuksien näkijä Mirja Ruohoniemi

Eläinlääketieteellisen tiedekunnan opetuksesta vastaava varadekaani, tiedekunnan pedagoginen yliopistonlehtori, kansainvälisesti erikoistunut eläinlääketieteellisen diagnostisen kuvantamisen asiantuntija, dosentti ja kansainvälinen opetuksen laadunvarmistuksen arvioija Mirja Ruohoniemi on Vuoden eläinlääkäri 2015.

TEKSTI JA KUVAT: ANNA PARKKARI

”Tule käymään tallilla”, sanoo Vuoden eläinlääkäriksi 2015 valittu Mia Ruohoniemi haastattelua pyytäessäni.

Hevoset olivat keskeinen osa Ruohoniemen työtä aiemmin. Nyt niiden rooli on pitää yllä elämän tasapainoa ja toimia virkistykseen lähteenä. ”Tallityöt lakaisemisesta, veden kantamisesta ja lannanluonnista alkaen ovat minulle tärkeitä. Elämä asettuu oikeaan mittakaavaan rauhallisella ja hyvin pidetyllä tallilla. Hevosissa haluan pysyä kiinni.”

Arvostettu opettaja

Vuoden eläinlääkäri 2015 -palkinnon myöntämisen taustatiedoissa sanotaan: ”Hän on ensin tehnyt upean uran diagnostisen kuvantamisen parissa. Sitten hän on paneutunut eläinlääketieteen opinto-ohjelman uudistamiseen, opiskelijoiden valmistumisen esteiden raivaamiseen, opetuksen ymmärrettävämmäksi tekemiseen yhdistämällä asioita kokonaisuuksiksi sekä opettajien työn kehittämiseen ydinaineiden ja osaamistavoitteiden määrittelyllä.”

Opettajana Ruohoniemi on saanut tunnustusta sekä opiskelijoilta, kollegoilta että yliopistolta: vuonna 2012 hän sai Helsingin yliopiston hyvän opettajan Eino Kaila -palkinnon. Vuosina 1994 ja 2000 hän oli jo saanut eläinlääketieteen opiskelijoilta Vuoden pedagogi -palkinnon, perusteena muun muassa ”kannustava opetus ja myönteinen suhtautuminen opiskelijoihin.”

Hän on Helsingin yliopiston ensimmäinen pedagoginen yliopistonlehtori, joka toimii tiedekunnan varadekaanina. Näin on ollut vuodesta 2010. Dekaanin Antti Sukura painottaa ratkaisussa yhdistyneen eläinlääketieteen ja pedagogiikan

Luottamus on tärkeää sekä hevosten että ihmisten kanssa.

tutemuksen, mikä edistää opetuksen pitkäjänteistä kehittämistä. Hyväksi osoittautuneesta ratkaisusta on jo otettu mallia maatalousmetsätieteellisessä tiedekunnassa.

Ruohoniemi on pedagoginen yliopistonlehtori ja opetuksesta vastaava varadekaani. Eläinlääketieteellinen oli ensimmäinen Helsingin yliopiston tiedekunta, joka nimitti pedagogisen lehtorin varadekaaniksi. Kuvassa oikealla Ruohoniemen kanssa keskustelemaan dekaanin Antti Sukura.

Oivallus kiehtoo

”Kaikki saamani palkinnot ja tunnustukset ovat tulleet yllätyksenä. Nämä ovat niin hienoja, kun niitä ei voi itse hakea, vain saada. Itse ajattelen olevani taustavaikuttaja. Pidän työtäni tärkeänä ja mielekkäänä, ja toki pääsen vaikuttamaan isoihin asioihin tulevien eläinlääkärien koulutuksessa. Yhteistyö on kaiken avain”, toteaa Vuoden eläinlääkäri.

Ruohoniemi pitää palkintoa tunnustuksena opetuksen arvostuksesta ja koulutusohjelman kehittämisen tärkeydestä.

”Opettaminen on minusta ollut aina kiinnostavaa: ihmistä voi ohjata johonkin suuntaan, mutta toisen ihmisen pään sisälle ei pääse kokonaan, tietoa ei voi kaataa sinne. Kun huomaa toisen oivaltavan jonkin asian, on työ palkitsevaa.”

Ruohoniemi pohtii nyt työkseen muun muassa, mitä on professionalismin opettaminen ja millainen on hyvä eläinlääkäri nyt ja tulevaisuudessa. Eläinlääkärien tehtävien kirjo on lisääntynyt, eläinten omistajien odotukset ovat kasvaneet, maailma, joukkoviestimet ja toimintatavat ovat muuttuneet. Nuoren eläinlääkäriin saama tuki ei ole Ruohoniemen mielestä kehittynyt samaan tahtiin kuin ympäröivä maailma.

”Hyvä eläinlääkäri voi tulla sekä siitä opiskelijasta, joka tulee suoraan lukiosta – heitä on nyt alle viidesnes hyväksytyistä – että hänestä, jolla on jo muita opintoja tai koko tutkinto pohjalla. Silläkään ei minusta ole merkitystä, tuleeko opiskelija maalta vai kaupungista. Asenne ja elämänhallintataidot ratkaisevat paljon.”

Vuoden eläinlääkäri pohtii olevansa strateginen ajattelija ja kertoo käyttävänsä aikaa tavoitteiden miettimiseen. Tärkeä kysymys Ruohoniemen mielestä on: mikä on päämäärä.

Mirja (Mia) Ruohoniemi:

Kotoisin Nurmijärveltä.

Ylioppilas 1976, Rajamäen yhteiskoulu

Eläinlääketieteen lisensiaatti 1982, Eläinlääketieteellinen korkeakoulu, Helsinki

Hevossairauksien erikoiseläinlääkäri 1990, Eläinlääketieteellinen korkeakoulu, Helsinki

Eläinlääketieteen tohtori 1997, väitöskirjan aiheena suomenhevosten kaviorustojen luutuma, Helsinki

Certificate in Veterinary Radiology 1999, Iso-Britannia

Diplomate ECVDI (de facto) 1999–2011 European College of Veterinary Diagnostic Imaging

Diagnostisen eläinradiologian dosentti 2000, Helsingin yliopisto

Muu koulutus:

muun muassa yliopistopedagogiikkaan, johtamiseen, laadunhallintaan ja ryhmädynamiikkaan liittyen. Yliopiston johtamiskoulutus UniLead on käynnissä.

Tiede:

Tieteellisiä julkaisuja sekä kliinisen eläinlääketieteen että yliopistopedagogiikan alalta, toiminut ohjaajana neljässä väitöskirjassa ja yli 20:ssä syventävien opintojen tutkielmassa. Keskeisiä tutkimusaiheita kaviorustojen luutuma, ultraäänitutkimusten hyödyntäminen pikkubarsojen luuston kehityksessä ja hevosten hiekansyönnin diagnostiikassa sekä viime vuosina eläinlääketieteen opiskelijoiden oppimiseen liittyvät tekijät ja opetuksen laatu.

Asiantuntijuus ja luottamustoimia:

Asiantuntija- ja luottamustehtäviä muun muassa opetukseen, koulutukseen ja niiden arviointiin liittyen, tällä hetkellä Helsingin yliopiston kirjaston johtokunnan varajäsen, Helsingin yliopiston opintoasiainneuvoston jäsen sekä Suomen Eläinlääkäriliiton koulutuspoliittisen valiokunnan jäsen.

Työura:

1982–1984 kunnaneläinlääkäriin sijaisuuksia, tuntiopettajana Työtehoseuran ammattikurssikeskuksessa, rataeläinlääkäriä Vermon raviradalla

1984–2002 eri viroissa ja tehtävissä Eläinlääketieteellisen korkeakoulun ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan kliinisellä laitoksella vuodesta 2003 Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan pedagoginen yliopistonlehtori

vuodesta 2010 myös tiedekunnan opetusasioista vastaava varadekaani

Yhdessä asiat saadaan etenemään

Ruohoniemi kertoo pohtivansa aina kulloinkin käsillä olevassa asiassa, ketkä kaikki ovat siinä osallisia. ”Helpointa on koota kaikki saman pöydän ääreen,

joku valmistelee asiaa ja yhdessä pohditaan, mitä kannattaisi tehdä.” Hän kertoo olevansa hyvin tyytyväinen työskentelyyn tiedekunnassa: ”Meillä on hyvä tiimi myös kansliassa.”

Tiedekunnan opintoasioista vastaavana varadekaanina hän on

tiedekunnan opintoasiain-, opetustaito- ja opiskelijavalintatoimikunnan puheenjohtaja.

”Toki se toi lisää valtaa ja mahdollisuuksia. Kyse on kuitenkin yhdessä tekemisestä. Voisihan sitä ajatella niinkin, että jos en olisi varadekaani ja pedagoginen lehtori, meillä olisi vielä yhdet aivot enemmän, joissain asioissa valmistelija ja puheenjohtaja erikseen.”

Tiedekunnassa on kehitetty toimintaa ja saatu palautetta aiemminkin. Systemaattisen lähestymisen ansiosta monet opetukseen, palautteisiin ja opetuksen kehittämiseen liittyvät asiat ovat edenneet hyvin viimeisen vuosikymmenen aikana. Ruohoniemen edeltäjä pedagogisena lehtorina oli esimerkiksi jo ehtinyt pohtia ja kehittää ensimmäisen vuosikurssin opetusta. Nykyinen pedagoginen ylipistonlehtori jatkoi miettimällä muun muassa niin sanottua seitsemättä vuosikurssia, heitä, jotka eivät ole valmistuneet suunnitellusti.

”Selvitettiin valmistumisen ja opiskelun esteitä, mietittiin miten opintojen pariin voi tauon jälkeen palata. Opiskelun taito unohtuu, jos on pitkään työelämässä, ja moni asia ehtii muuttua. Opiskelussa on käytössä paljon sähköisiä välineitä, joihin on perehdyttävä. Opiskelijoille tehdään tarvittaessa jo etukäteen henkilökohtaisia opintopolkuja, jos tiedossa on opiskelusta poikkeavia elämäntilanteita kuten vanhemmuutta, terveyteen liittyviä asioita tai jotain muuta, mikä ei salli aivan täysipainoista opiskelua. Toki joustomahdollisuuksilla on rajansa.” Nykyisin seitsemännen kurssin opiskelijoita on vähemmän kuin ennen.

Myös työelämäpalautetta kerätään systemaattisemmin. Viime syksynä järjestettiin palautetilaisuus ensimmäisestä praktiikkakesästä. Siellä oli tarjolla sekä kokoneempien kollegojen tukea että vertaisia keskustelijoita purkamaan koettua. Aiemmin oli jo huomattu, että stressinhallintakeinot ja hyvän arjen

Opintoasiaintoimikunnan puheenjohtaja, Vuoden eläinlääkäri 2015 Mirja Ruohoniemi: ”Minusta asioiden käsittely yhdessä keskustellen on hyvä tapa työskennellä ja päästä tavoitteeseen.” Toimikunta suunnitteli huhtikuun lopussa kesällä julkaistavaa ensi lukuvuoden opinto-ohjelmaa.

ylläpitotaidot ovat myös tärkeitä eläinlääkärin ammatissa. Niitäkin käydään läpi opiskelijoiden kanssa. ”Ensimmäinen kohtaaminen eläinlääkärin kanssa opiskelijana, lukiolaisena tai lapsena on monelle todella mieleenpainuva kokemus. Se saattaa ohjata nuoren käsityksiä ja ajattelua hyvinkin pitkälle”, miettii Ruohoniemi.

Kokonaiskuva selkeämmäksi

Vuosina 2003–2004 myös mietittiin, mikä häittoi oppimista. Opittiin, että lukuisat pienet päällekkäiset kurssit kuormittivat opiskelijoita ja niistä oli vaikea luoda kokonaiskuva. Sen jälkeen opintoja on muutettu muodostamaan isompia, mielekkäämpiä kokonaisuuksia. Aiemmin kliinisessä vaiheessa oli 28 kurssia, nyt kokonaisuuksia on kahdeksan.

Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto jakautuu kahteen osaan: ensin suoritetaan kandidaatin ja sitten lisensiaatin tutkinto. ”Olemme muun muassa kehittäneet opintoja siten, että tutkinnon ensimmäisessä kolmivuotisessa

vaiheessa opiskelijat tutustuvat kaikkiin eläinlääkärin työn kannalta tärkeisiin asiakokonaisuuksiin. Jälkimmäisessä kolmivuotisrupeamassa ei opiskelijoille tule enää upouusia kokonaisuuksia.”

Työelämä pidetään mielessä esimerkiksi käyttämällä oikeita potilastapauksia opetuksessa alusta lähtien sekä yhdistämällä teoriaa ja käytäntöä läpi opintojen. Vuodesta 2014 jo kolmannen kurssin opiskelijat ovat olleet viikon Saaren klinikalla tutustumassa tuotantoeläimiin liittyvään työhön.

Uutta vuonna 2015

”Nyt tulevalle syksylle uutta on ympäristöterveydenhuollon ja One Health -ajattelun mukanaolo kandidaattivaiheen opinnoissa entistä selkeämmin. Hiukan on myös saatu lisättyä valinnan mahdollisuutta klinikkavuoden opinnoissa.”

Kuusivuotinen tiivis opiskelu vaatii hyvää motivaatiota, mikä opiskelijoiksi hyväksytyillä yleensä onkin. ”Motivaation ylläpito ei aina ole itsestään selvää”, sanoo Vuoden eläinlääkäri. Hän kertoo todenneensa myös omien tut-

kimustensa kautta, että joillakin aloilla opiskelijoita kiinnostavat opiskeltavat aineet sinänsä, mutta eläinlääketieteen opiskelijoita kiinnostavat eniten tulevassa työssä hyödylliset asiat. Eläinlääketieteen opiskelijat ohjataan nykyisin miettimään myös omaa oppimistaan ja opiskelutekniikoita.

Opinto-oppaan ja vuosittaisen lukujärjestyksen kokoaminen on iso työ, varsinkin kun opetusta uudistetaan koko ajan, pienin askelin. Ruohoniemi pitää opintoasiainpäällikkö **Sanna Ryhäsen** kanssa lukua, että kokonaisuus on ja pysyy 360:ssa opintopisteessä ja että täytetään EU:n ja kansalliset säädökset. Tutkintojen on toimittava kokonaisuutena ja pystyttävä vastaamaan yhteiskunnan muutoksiin.

Dynaaminen realisti

Vuoden eläinlääkärin saaman Eino Kaila -palkinnon tiedotteessa sanotaan: ”Ruohoniemi on keskeinen toimija eläinlääketieteen opetuksen, opintojen ja tutkinnon kehittämisessä. Hänen otteensa kehittämistyöhön on dynaaminen ja erittäin päämäärätietoinen, mutta samalla realistinen, jopa nöyrä.”

Ruohoniemi oli viimeinen palkinnon saaja, sillä sen tilalle perustettiin Helsingin yliopiston Opettajien Akatemia vuonna 2012. Sen tavoitteena on muun muassa koota yhteen erinomaiset opettajat, uudistaa opetuskulttuuria ja lisätä sen arvostusta.

Opettajien Akatemiaan valitaan yliopiston parhaita opettajia; nyt heitä on mukana 70 koko yliopistosta. ”Eläinlääketieteellisestä tiedekunnasta sinne on valittu jo viisi opettajaa. Minusta opetuksen tasomme on hyvä, ja seuraamme sitä jatkuvasti sekä opiskelijapalautteen avulla että kansainvälisesti”, valottaa Ruohoniemi. Tiedekuntaa on arvioitu viime vuosina kansainvälisesti useaan otteeseen sekä osana Helsingin yliopistoa että eläinlääketieteellisenä koulutusalan.

Eläinlääketieteelliseen tiedekuntaan on myös perustettu ohjaavien opettajien tehtäviä, joiden työajasta puolet on varattu muun muassa opiskelijoiden ohjaukseen ja opetuksen kehittämiseen. Heitä on yksi jokaisella tiedekunnan osastolla eli yhteensä neljä. Kehittämisen myötä kuluvana keväänä järjestettiin uudistettu Eläinlääkärinä työelämään -opintopakso kuudennen kurssin opiskelijoille ja Hankalat asiakastilanteet potilastyössä -iltapäivä neljännen kurssin opiskelijoille. ”Tämän suuntaista ohjaavaa opettajajärjestelyä oli suunniteltu jo aiemmin ja lopulta vuonna 2009 se oli mahdollista.” Ruohoniemi koordinoi hyväksi osoittautunutta opettajien verkostoa.

Uusia haasteita tarvitaan

”Tarvitsen aina jotain haastetta työssä. Aikoinaan minua kiinnostivat kovasti kuvantaminen ja hevoset, erityisesti niiden jalat. Olin jo työskennellyt niiden parissa pitkään, parisenkymmentä vuotta, kun tarjoutui uusi mahdollisuus perehtyä yliopistopedagogiikkaan”, sanoo Ruohoniemi. Tuolloin dekaanina ollut **Hannu Saloniem**i kannusti monitieteisyyteen. ”Opin häneltä, että tutkitut asiat näyttäytyvät uudella tavalla, kun niitä katsoo eri näkökulmista.”

Vuoden eläinlääkäri kertoo sittemmin opiskelleensa kaksi uutta kieltä: pedagogiikan ja laatuajattelun kielet. Nyt innostavaa on olla mukana eläinlääketieteellisen opetuksen laadunvarmistuksen arvioinnissa. ”Olin viime syksynä mukana eurooppalaisen EAEVE:n arvioijana Nottinghamin yliopistossa. Ensi syksynä osallistun arviointiin Slovakiassa.”

Ruohoniemi oli keskeinen asiantuntija erityisesti tiedekunnan itsearviointin osalta vuonna 2009, kun Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan koulutusohjelma ja koulutuksen laadunvarmistus olivat EAEVE:n

Palkinto julkistettiin 28. toukokuuta

Suomen Eläinlääkäriliitto antoi Vuoden eläinlääkäri 2015 -palkinnon Mirja Ruohoniemelle toukokuun lopulla Helsingin yliopiston Tiedekulma Aleksilla.

Eläinlääkäriliiton palkintopuheenvuoro julkistustilaisuudesta ja tilaisuuden tiedote ovat luettavissa liiton verkkosivuilla www.sell.fi.

Palkitulla on puheenvuoro kollegoilleen Eläinlääkäripäivien avajaisissa 2. joulukuuta.

Liiton jäsenillä oli mahdollisuus lähettää ehdotuksia Vuoden eläinlääkäriksi tai Vuoden eläinlääkintäteoksi 2015. Ehdotukset käsitteli ja päätöksen saajasta teki liiton hallitus.

Vuoden eläinlääkäri tai Vuoden eläinlääkintäteko -palkinto on annettu vuosittain vuodesta 2001 saakka. Kaikista palkituista taustatietoineen kerrotaan liiton verkkosivuilla www.sell.fi.

arvoitavana. ”Se oli ensimmäinen kerta, kun minkään eurooppalaisen yliopiston eläinlääketieteellisen koulutuksen laatuajattelma arvioitiin kansainvälisesti, opetusohjelmiaan on arvioitu pidempään.” Tiedekunta sai tuolloin hyvää palautetta. Koulutusohjelman arviointi on voimassa kymmenen vuotta.

”Vaikka urani on tuonut aina uusia asioita ja vaihteita, ajattelen yhä kuten eläinlääkäri. Käydään läpi tosiasiat, tarvittavat näkökulmat, mietitään tavoite. Sitten ryhdytään toimeen.”

Kirjoittaja on Eläinlääkärilehden toimituspäällikkö.

Termejä

EAEVE = European Association of Establishments for Veterinary Education